

práva osobou nebo proti osobě, která nebyla účastníkem správního řízení nebo proti které nebylo správním úřadem o nároku rozhodnuto, neboť pak tu není co do subjektu vpravdě rozhodnutí správního úřadu, což jest první podmínkou podle § 105 ústav. list. a § 1 odst. 1 zákona čís. 217/25 Sb. z. a n. Ale předmětem řízení konaného proti žalobci podle zákona čís. 147/33 Sb. z. a n. nebyl jeho soukromoprávní nárok na pensi proti žalovanému státu, disciplinární orgány nerozhodovaly o otázce, zda čsl. stát jest nebo není povinen platiti žalobci pensi, žalobce sám v onom řízení neuplatňoval a ani nemohl uplatňovati nějaké své soukromoprávní nároky proti státu jako svému bývalému zaměstnavateli a stát jako takový nebyl ani účastníkem onoho řízení. Jest ještě připomenouti, že řízení upravené zákonem čís. 147/33 Sb. z. a n. není sice řízením trestním, ale že jím bylo stanoveno zvláštní řízení kárné v zájmu bezpečnosti státu. Toto zvláštní řízení nelze na roveň klásti obyčejnému kárnému řízení, upravenému služebními předpisy, takže se na souzenou věc vůbec nehodí rozhodnutí čís. 5911, 8531 a 10224 Sb. n. s., na něž poukázal odvolací soud. Z předeslaných vývodů plyne, že jest vyloučen pořad práva pro uplatňování žalobního nároku na určení bezúčinnosti disciplinárního nálezu, o nějž tu jde, a nároku na zaplacení pensijních požitků za uvedenou dobu, vyvozovaného právě jen z této bezúčinnosti. První soud neměl proto o této žalobní žádosti věcně projednávat a rozsudkem rozhodnouti, nýbrž měl žalobu odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva. Odvolací soud tuto vadu nejen nenapravil, nýbrž podle jeho zrušovacího usnesení by měl soud první stolice v jednání ještě pokračovati. K nepřipustnosti pořadu práva jest hleděti z úřadu v každém období rozepře (§ 42 j. n. a § 240 posl. odst. c. ř. s.). První soud však otázku nepřipustnosti pořadu práva vůbec nezkoumal a nesprávným právním názorem, projeveným v důvodech rozhodnutí odvolacího soudu, není nejvyšší soud vázán. Z podnětu rekursu žalovaného státu bylo proto pro zmatečnost podle § 477 čís. 6 c. ř. s. zrušiti jak napadené usnesení odvolacího soudu, tak i rozsudek soudu první stolice i s předcházejícím řízením a žalobu podle §§ 478, 513 c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 15145.

Vinkulace pojistky jest smlouvou ve prospěch třetího (§ 881 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 24. dubna 1936, Rv I 1276/34.)

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti požáru. Proti jeho žalobě na zaplacení pojistné sumy namítla žalovaná, že jest podle pojišťovacích podmínek vyloučena její povinnost k pojistné náhradě. Pojistka je vinkulována ve prospěch městské spořitelny. N i ž š í s o u d y nevzavše za prokázané tyto námítky žalované, uznaly podle žaloby, odsoudivše žalovanou, aby zaplatila spornou částku na účet žalobcův s oznámením vinkulace u okresního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a v otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Vinkulace pojistky není překážkou, aby se pojistník nedomáhal složení pojistné hodnoty k soudu, poněvadž vinkulace jest smlouva na prospěch třetího (§ 881 obč. zák.) a má proto pojistník jako smluvní strana právo žádati, aby pojišťovna buď platila pojištěnou hodnotu oprávněným třetím osobám anebo aby ji složila k soudu.

Čís. 15146.

K výkladu §§ 30 čís. 2, 33 čís. 3 a § 34 čís. 2 konk. ř.

(Rozh. ze dne 24. dubna 1936, Rv I 765/36.)

Žalovaná banka byla s fou Brüder Sch. (úpadkyní), jejímiž společníky jsou Ladislav Sch. a Otakar Sch., v obchodním spojení tak, že povolila této kontokorentní úvěr 250.000 Kč a směnečný rimesní úvěr 300.000 Kč proti zajištění postoupením pohledávek příbuzných společníků a přenecháním jí nastrovkladů, celkem 206.976 Kč. Postoupení dlužníci na jaře a v létě 1931 nemohli vyplatiti vydané směnky, pročež fa Brüder Sch. uzavřela dne 5. října 1931 se žalovanou několik úmluv a to úmluvu, podle níž žalovaná zabavila pro krytí dalšího úvěru určité v seznamu označené zboží v celkové hodnotě 411.686 Kč s tím, že tato hodnota může doznati následkem kolísajících tržních cen změny a není ji možno považovati za pevnou cenu, dále úmluvu, kterou fa Brüder Sch. zmocnila žalovanou, aby prodala toto zabavené zboží označené »Sperrlager« kdykoliv z volné ruky, aniž by bylo k tomu potřebí soudního rozsudku, jakož i úmluvu, dle níž se firma Brüder Sch. zavázala postoupiti a také skutečně postoupila žalované veškeré pohledávky za dodání zboží ihned po vystavení faktur na předepsaných blanketech, a mimo to značný počet seznamenovaných pohledávek v celkové částce 484.037 Kč 50 h. Na jmění firmy Brüder Sch. a na jmění jejich společníků byl dne 23. ledna 1933 uvalen konkurs. Správce konkursní podstaty domáhaje se žalobou prohlášení bezúčinnosti těchto úmluv, přednesl, že žalovaná kontrolovala pravidelně svými úředníky knihy a obchodní stav fy Brüder Sch., že byla vždy informována o stavu aktiv a pasiv této, o jejím skladišti a surovinách a hotovém zboží a jejich pohledávkách. Úmluvy, jež uzavřela žalovaná s úpadkyní, jsou právními jednáními, jimiž jsou věřitelé úpadců poškozeni. Tyto úmluvy nastaly po 23. lednu 1931. Do těchto úmluv pojala fa Brüder Sch. své celé aktivum, tovární realitu, která jakožto speciální podstata nepřichází v úvahu při uspokojení konk. věřitelů a nezastavené méněcenné zboží, tudíž celkové jmění, jímž věřitelé zcela neb z části mohou býti uspokojeni, předala žalované a tím založila odporovatelné právní jednání. Úpadci věděli také, že tyto úmluvy jsou nebo mohou býti na škodu jejich věřitelům. Ve vědomosti o tomto